

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

BUXORO
DAVLAT
UNIVERSITETI
1970

"Tasdiqlayman"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
R.G. Jumayev
2022 yil "30" avgust

KORXONA IQTISODIYOTI
FANINING ISHCHI O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	200000	- Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq
Ta'lim sohasi:	230000	- Iqtisod
Ta'lim yo'nalishi:	5230100	- Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) 2-mutaxassislik uchun

Umumiy o'quv soati – 90 soat

Shu jumladan:

Ma'ruza – 8 soat

Amaliy mashg'ulotlar – 8 soat

Mustaqil ta'lim soati – 52 soat

BUXORO – 2022 y.

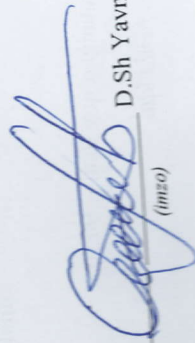
Fanning ishchi o'quv dasturi Buxoro davlat universiteti o'quv uslubiy kengashining 2022 yil "30" 08 dagi 1 - sonli buyrug'i bilan (buyruqning asosida -ilovasi) tasdiqlangan "Korxona iqtisodiyoti" fani dasturi tayyorlangan.

Ishchi o'quv dasturi Buxoro davlat universiteti Kengashining 2022 yil "30" 08 dagi "1" -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchi:
Quliyev O.A. "Iqtisodiyot" kafedrasida o'qituvchisi

Taqrizchilar:
N.M.Ziyaviddinova – Buxoro Muhandislik texnologiya instituti "Menejment" kafedrasida dotsenti, iqtisod fanlari nomzodi
F.M.Raxmatullayeva – Buxoro davlat universiteti, "Iqtisodiyot" kafedrasida dotsenti, iqtisod fanlari nomzodi.

BuxDU Iqtisodiyot va turizm fakulteti dekani:
2022 yil "27" 08

(imzo) D.Sh. Yavmutov

"Iqtisodiyot" kafedrasida mudiri
2022 yil "26" 08

(imzo) A.J. Abdulloyev

Fan ishchi dasturi BuxDU Iqtisodiyot kafedrasida yig'ilishida ko'rib chiqilgan va tasvirlanib qilingan (2022 yil "26" 08 dagi "1" -sonli bayonnomasi).

1. O'quv fani o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

Fanning maqsad va vazifalari

"Korxona iqtisodiyoti" fanini o'qitishdan maqsad – talabalarda bozor iqtisodiyoti sharoitida korxonalarini ishlab chiqarish kuchlarini rivojlantirishdagi va milliy iqtisodiyotni ko'tarishdagi rolini va o'rinni aniqlash bo'yicha yo'nalish profiliga mos bilim, ko'nikma va malakani shakllantirishdir.

Fan o'z ichiga quyidagi vazifalarni oladi:

- ishlab chiqaruvchi korxonalar o'rtasida sog'lom raqobatni ta'minlashning o'ziga xos xususiyatlarini o'rganish;
- korxonada rejalashtirish texnologiyasining zamonaviy uslublari va amaliyotini o'rganish;
- korxona tuzilmasi va mazmunini belgilash;
- korxonada rejalashtirish uslublari o'rganish;
- korxonani tashkil etish va tugatish mexanizmini o'rganish;
- korxonaning ishlab chiqarish samaradorligini baholash uslubiyatini o'rganadi.

Shuningdek, "Korxona iqtisodiyoti" fani fundamental fanlardan biri bo'lib, boshqa iqtisodiy fanlarni chuqur o'rganishda asos bo'lib xizmat qiladi.

Fan bo'yicha talabalar bilimiga, ko'nikma va malakasiga qo'yiladigan talablar

"Korxona iqtisodiyoti" o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- bozor sharoitlarida korxona iqtisodiyoti;
- bozor infratuzilmasi va sanoat tarmoqlari iqtisodiyoti;
- korxona faoliyatining qonunchilik asoslari haqida tasavvurga ega bo'lishi;
- korxonada investitsiyalarni loyihalashtirish tamoyillarini;
- mehnatni tashkil qilish tizimini;
- korxonani iqtisodiyotni tashqi muhitini bilishi va ulardan foydalana olishi;
- korxona iqtisodiyotini tashkil etish yo'llari;
- bozor infratuzilmasini rivojlantirish yo'llari;
- bozorda korxona strategiyasini ishlab chiqish yo'llari va korxona iqtisodiyotini rivojlantirish samaradorligi;
- korxona iqtisodiyotini yuksaltirish yo'llari;
- korxonada mehnatni tashkil etish shakllari;
- talab va taklif muvozanatini tahlili hamda bashorat qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;

4	Korxona daromadlari va foydasi. Foyda va rentabellikni oshirish yo'llari	2
	Jami	8

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akadem. guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi, keyslar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar mul'timedia qurilmalari yordamida uzatiladi.

4. Mustaqil ta'lim

№	Mustaqil ta'lim mashg'ulotlari mavzulari	Dars soatlari hajmi
7-semestr		
1	Mamlakatni modernizatsiyalashtirish sharoitida "Korxona iqtisodiyoti" kursining ahamiyati va iqtisodiy fanlar tizimidagi o'rni	2
2	Korxona - bozor iqtisodiyotining xo'jalik subyekti, milliy iqtisodiyot rivojlanishida korxonaning o'rni va roli	2
3	Korxonaning belgilari va tasniflanishi	2
4	Korxonani tashkil etish, faoliyatini tugatish tamoyillari va tartib qoidalari	2
5	Korxonalar faoliyatini litsenziyalash tartibi	2
6	Korxonalarning davlat ro'yxatidan o'tish tartibi	2
7	Korxona faoliyatida boshqaruv tushunchasi va uning obyektiv zaruriyati	2
8	Korxonalarni boshqaruv xususiyatlari va tarkibiy qismi. Boshqaruv subyekti va obyekti	2
9	Korxonani boshqarishning tamoyillari, shakllari va uslublari	2
10	Korxona faoliyatini rejalashtirish va bashorat qilish	2

- korxona iqtisodiyotini rivojlantirishga qaratilgan aniq takliflar ishlab chiqish;
- korxona faoliyatida hamkorlar bilan muzokaralar tashkil qilish va korxona faoliyatini yuksaltirish yo'llari;
- mintaqada bozor infratuzilmasini tahlil qilish;
- investitsiya siyosatini samarali boshqarish va ma'lumot firmalarini yaratish malakalariga ega bo'lish kerak.

2. Ma'ruza mashg'ulotlari

№	Ma'ruzalar mavzulari	Dars soatlari hajmi
7-semestr		
1	Korxonaning aylanma mablag'lari	2
2	Korxonada mehnat resurslari va ulardan foydalanish, mehnatni tashkil etish va haq to'lash	2
3	Ishlab chiqarish xarajatlari va mahsulot tannarxi	2
4	Korxona daromadlari va foydasi. Foyda va rentabellikni oshirish yo'llari	8
	Jami	

Ma'ruza mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akademik guruhlar oqimi uchun o'tiladi.

3. Amaliy mashg'ulotlar

№	Amaliy mashg'ulotlar Mavzulari	Dars soatlari hajmi
7-semestr		
1	Korxonaning aylanma mablag'lari	2
2	Korxonada mehnat resurslari va ulardan foydalanish, mehnatni tashkil etish va haq to'lash	2
3	Ishlab chiqarish xarajatlari va mahsulot tannarxi	2

11	Biznes-reja tushunchasi, turlari va tarkibi. Kichik biznes, xususiy tadbirkorlik subyektlari uchun biznes-reja ishlab chiqish	2
12	Samaradorlikning iqtisodiy va ijtimoiy tushunchasi, korxona ishlab chiqarish faoliyatida mohiyati va ahamiyati	2
13	Korxona ishlab chiqarish samaradorligining tarkibiy qismlari va mezonlari	2
14	Ishlab chiqarish xarajatlarning umumiy (absolyut) va qiyosiy iqtisodiy samaradorligi	2
15	Mamlakatni modernizatsiyalashtirish sharoitida ishlab chiqarish samaradorligini oshirishning asosiy yo'nalishlari	2
16	Asosiy fondlar va ularning korxona faoliyatidagi o'rni	2
17	Asosiy fondlarning turlari, tarkibi va ko'rsatkichlari	2
18	Asosiy vositalar amortizatsiyasi va hisoblash usullari	2
19	Korxonaning ishlab chiqarish quvvati va uni hisoblash usullari	2
20	Asosiy fondlardan foydalanishni yaxshilash yo'llari va ko'rsatkichlari	2
21	Aylanma fondlar va aylanma mablag'lar tushunchasi, iqtisodiy tabiati hamda ularning korxona faoliyatidagi ahamiyati	2
22	Aylanma fondlarning tarkibi, shakllanish manbalari va ularning korxona iqtisodiyotiga ta'siri	2
23	Aylanma mablag'lardan foydalanish ko'rsatkichlari va aylanma mablag'larni normalashtirish	4
24	Aylanma mablag'lar tejamkorligi va ularning samaradorligini oshirish yo'llari	4
	Jami:	52

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlanadi va uni taqdimoti tashkil qilinadi.

5. Fan bo'yicha kurs ishi (loyihasi) bo'yicha ustubiy ko'rsatmalar

Kurs ishi fan mavzulariga taaluqli masalalar yuzasidan talabalarga yakka tartibda tegishli topshiriq shaklida beriladi. Kurs ishining hajmi, rasmiylashtirish shakli, baholash mezonlari ishehi fan dasturida va tegishli kafedra tomonidan belgilanadi. Kurs ishini bajarish talabalarda fanga oid bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishga xizmat qilishi kerak.

Kurs ishi uchun mavzular:

1. Islohotlarni chuqurlashtirish sharoitida korxonada aylanma malag'lardan samarali foydalanishning asosiy yo'nalishlari.
2. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida korxonaning moliyaviy ahvolini yaxshilash yo'llari va rivojlantirish tadbirlari.
3. Korxonada mehnatga haq to'lahni tashkil etish va takomillashtirish.
4. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda kichik va yirik korxonalar kooperatsiyasini tashkil etishning asosiy yo'nalishlari
5. Korxonaning tijorat siri va iqtisodiy xavfsizligi
6. Korxonaning asosiy ishlab chiqarish fondlaridan foydalanish samaradorligi.
7. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida sanoat korxonasi rentabelligini oshirishning asosiy omillari.
8. Islohotlarni chuqurlashtirish sharoitida korxonada foydani shakllantirish va undan samarali foydalanish yo'llari
9. Sanoat korxonasida ishlab chiqarish xarajatlarni kamaytirish imkoniyatlari va yo'llari.
10. Investitsion loyihani baholash usullari
11. Korxonaning investitsion loyihasini baholash (korxona misolida)
12. Korxonaning real investitsiyalarini boshqarish
13. Xorij investitsiyalari ishtirokidagi korxonalar faoliyati (korxona misolida)
14. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida sanoat korxonalarida investitsion faoliyat

6. Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish me'zonlari

Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi nizomga asosan "Korxona iqtisodiyoti" fanidan talabalar bilimini nazorat turlari va baholash mezonlari

1. Nazorat turlari.

1. Talabalar oliy ta'lim muassasalari professor o'qituvchilari tomonidan birinchi mashg'ulotda mazkur nizom talablari bilan tanishtiriladi.
2. Talabalar bilimini nazorat qilish oraliq va yakuniy nazorat turlarini o'tkazish orqali amalga oshiriladi.
3. Oraliq nazorat (ON) semester davomida ishchi fan dasturining tegishli bo'limi tugagandan keyin talabaning bilim va amaliy ko'nikmalarini baholash maqsadida o'quv mashg'ulotlari davomida o'tkaziladi.
4. ON fanning soati va xususiyatidan kelib chiqib bir marta o'tkaziladi.

4. Talaba tegishli fan bo'yicha yakuniy nazorat turi o'tkaziladigan muddatga qadar oraliq nazorat turini topshirgan bo'lishi shart.
 5. ON turini topshirmagan, shuningdek ushbu nazorat turi bo'yicha "2" (qoniqarsiz) baho bilan baholangan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.
 6. Baholash natijasidan norozi bo'lgan talabalar fakultet dekani tomonidan tashkil etiladigan Apellyatsiya komissiyasiga apellyatsiya berish huquqiga ega. Komissiya 2 kun ichida ko'rib chiqishi kerak. (baholash natijasi e'lon qilingan vaqtdan boshlab 24 soat davomida apellyatsiyaga berish mumkin)
- IV. Talabalar baholash natijalarini qayd qilish.
1. Talabalar bilimni baholash tegishli fan bo'yicha professor o'qituvchi tomonidan jurnalda va baholashning elektron tizimida qayd etib boriladi.
 2. Talabaga qo'yilgan baholarni shu kunning o'zida agar yozma ish shaklida bo'lsa 3 kundan ko'p bo'lmagan muddatga qayd etishi lozim.
 3. Nazorat turi bo'yicha talabaning bilimi "3" (qoniqarli) yoki "4" (yaxshi) yohud "5" (a'lo) bilan baholanganda nazorat turini qayta topshirishga yo'l qo'yilmaydi.

7. Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish me'zonlari

Baholash usullari	Ekspress testlar, yozma ishlar, og'zaki so'rov, prezentatsiyalar.
Baholash mezonlari	90-100 ball «a'lo» – fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish; – fanga oid ko'rsatkichlarni iqtisodiy tahlil qilishda ijodiy fikrlay olish; – o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – mehnat munosabatlariga oid tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – tahlil natijalari asosida vaziyatga to'g'ri va xolisona baho berish; – o'rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. 70-89 ball «yaxshi»

5. Talabaning amaliy, seminar, laboratoriya mashg'ulotlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarilishi, shuningdek uning ushbu mashg'ulotlardagi faolligi fan o'qituvchisi tomonidan baholab boriladi.

6. Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda uning o'quv mashg'ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.

7. Yakuniy nazorat (YN) turi nazariy va amaliy bilim ko'nikmalari asosida semester yakunida amalga oshiriladi. (YN ni o'tkazish shakli kafedra tomonidan belgilanadi, uni o'tkazish o'quv uslubiy bo'limi jadvali asosida olib boriladi).

II. "Korxona iqtisodiyoti" fanidan talabalar bilimni baholash mezonlari

1. Talaba fan bo'yicha mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalga qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – **5 (a'lo) baho qo'yiladi**;
2. Talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalga qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – **4 (yaxshi) baho qo'yiladi**;
3. Talaba olgan bilimni amalga qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – **3 (qoniqarli) baho qo'yiladi**;
4. Talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda **2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi**.

Izoh: nazorat turlarini o'tkazish bo'yicha tuzilgan topshiriqlarning mavmuni talabaning o'zlashtirishini xolis (obyektiv) va aniq baholash imkoniyatini berishi shart.

III. Talabalar bilimni baholash.

1. Talabalar bilimni baholash 5 baholi tizimga amalga oshiriladi.
2. ON turini o'tkazish va talabaning bilimni baholash tegishli fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini olib borgan professor o'qituvchi tomonidan amalga oshiriladi.
3. YN turi ni o'tkazish va talabaning bilimni baholash tegishli fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini olib bormagan professor o'qituvchi tomonidan amalga oshiriladi. Tegishli fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini olib borgan professor o'qituvchi YN turini o'tkazishga ishtirok etishi ta'qiqlanadi. (Izoh: komissiya tarkibi tegishli fan professor – o'qituvchilari va soha mutaxassislari orasidan shakllantiriladi.)

№	Ko'rsatkichlar	YaN ballari	
		maksimal ball	o'zgarish oralig'i
1.	Fan bo'yicha yakuniy yozma ish nazorati	100	0-100
2.	Fan bo'yicha yakuniy test nazorati	100	0-100

8. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

№	Asosiy adabiyotlar	BuxDU ARM da ta'minlanganlik darajasi
1	R.S. Muratov, I.A. Djalalova, S.Sh. Oripov. Korxona iqtisodiyoti. Darslik. – T.: «Fan va texnologiya», 2014, – 424 bet.	10
2	B.A. Adukarimov va boshq. Korxona iqtisodiyoti. Darslik. – T.: «Fan va texnologiya», 2013, – 368 bet.	10
3	E.Sh.Shodmonov, D.Sh.Bababekova, B.O.Tursunov “Korxona iqtisodiyoti va innovatsiyalarni boshqarish” O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. – T.: 2020 yil.512-bet.	(electron darslik)
4	M.Y.Isakov, D.I.Ro'ziyeva. Korxonalarini rivojlantirish strategiyasi.O'quv qo'llanma.Toshkent:TDIU-2019, 400 bet	(electron darslik)
5	Волкова О.И., Девяткина О.В. Экономика предприятия. Учебное пособие. - М.: ИНФРА-М, 2008. – 601 стр.	(electron darslik)
6	Горфинкеля В.Я., проф. Швандара В.А. Экономика предприятия. Учебной пособие. -М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2008, – 718 стр.	(electron darslik)
7	Грузинов В.П. Экономика предприятия. Учебник. 2-издание. Учебное пособие. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2008, - 295 стр.	(electron darslik)
8	Кантор Е.Л. и др. Экономика предприятия. Учебное пособие. – СПб.: Питер, 2009. – 224 стр	(electron darslik)

– o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish; – o'rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. 60-69 ball «qoniqli» – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish. 0-59 ball «qoniqsiz» – o'tilgan fanning nazariy va uslubiy asoslarini bilmaslik; – iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil etish bo'yicha tasavvurga ega emaslik; – o'rganilayotgan jarayonlarga iqtisodiy usullarni qo'llay olmaslik.	Reyting baholash turlari	Maks. ball	O'tkazish vaqti
	Oraliq nazorat:	<i>o'idi/o'lmadi</i>	<i>16 hafta</i>
	Yakuniy nazorat	100	17 hafta
	Yozma ish	100	
	Jami	100	

Izoh. O.N. bo'yicha talabalar reyting ballarining taqsimoti shu fan bo'yicha ishlab chiqilgan prospekt (sillabus)da batafsil keltiriladi.

Agar yakuniy nazorat markazlashgan test asosida tashkil etilgan bo'lib fan bo'yicha yakuniy nazorat "Test" shaklida belgilangan bo'lsa, u holda yakuniy nazorat quyidagi jadval asosida amalga oshiriladi:

9	Maxmudov E.X. Korxona iqtisodiyoti. O'quv qo'llanma. – T.: O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jam'atasi nashriyoti, 2005, – 170 bet.	10
10	Экономика предприятия (организации): Учебник / О. В. Баскакова, Л. Ф. Сейко. — М.:Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2013. — 372 с.	(electron darslik)

Qo'shimcha adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining «Raqobat to'g'risida»gi Qonuni. www.lex.uz
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi 6-yanvar 2021-yil
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning tadbirkorlar bilan muloqoti. <https://www.gazeta.uz/oz/2021/08/23/president-meets-business/>
4. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollarga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar. №11.
5. Бухалков М.И. Организация производства на предприятиях машиностроения. Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2010. – 511 стр.
6. Просветов Г.И. Экономика предприятия: задачи и решения. Учеб. пособие. – Эл. изд. - Электрон. текстовые дан. (1 файл pdf: 501 с.). - Нижний Новгород: НОО "Профессиональная наука", 2018. – Режим доступа <http://scipro.ru/conf/enterpriseconomy.pdf>. Сист. требования: Adobe Reader; экран 10

Internet saytlari

1. www.mineconomy.uz - O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot vazirligi
2. www.rf.uz - O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi
3. www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi
4. www.ima.uz - O'zbekiston Respublikasi Intelktual mulk agentligi
5. www.academy.uz - Fanlar akademiyasi
6. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi